

Gradbinci optimistično vstopili v novo leto

Gregor Ficko, zbornica gradbeništva Število zaposlenih v panogi bi se lahko povečalo – Rekordni proračun za investicije

LJUBLJANA – V gradbeništvu tudi v novem letu ostaja zmerni optimizem, pravi Gregor Ficko, direktor gradbene zbornice. Gradbinci gradijo optimizem na napovedanih državnih infrastrukturnih projektih.

NEJČ GOLE

Tudi gradbeništvo se je lani krčilo, vendar manj kot celotno gospodarstvo. Vrednost gradbenih del se je v prvih desetih mesecih leta glede na isto obdobje lani skrčila za 2,1 odstotka; večji je bil padec pri gradnji stavb (4,6 odstotka), manjši pa na gradbenih inženirskih objektih (0,8 odstotka), kažejo zadnji podatki državnega statističnega urada. »Krivulja rasti se je v drugi polovici lanskega leta obrnila navzgor v primerjavi s prvo polovico, ko se je vrednost opravljenih gradbenih del na mesečni ravni zniževala kar štiri mesece zapored. Pozna se vpliv začetka gradnje nekaterih večjih prometnih infrastrukturnih

projektov na železnicah in cestah, kot so začetek rekonstrukcije gojenjske proge in gradnja drugega tira železniške proge med Divačo in Koprom z gradnjo viadukta Glinščica ter začetek gradnje na severnem delu tretje razvojne osi z gradnjo prvega odseka hitre ceste pri Gabrkah,« pravi Gregor Ficko, direktor zbornice gradbeništva na Gospodarski zbornici Slovenije (GZS).

Z naložbami bogato leto

Gradbena podjetja si za letošnje obetajo gradnjo več infrastrukturnih projektov; ne nazadnje je proračun za prometne investicije rekordno in prvič presega milijardo evrov. Potekajo številni razpisni postopki za gradnjo severnega in južnega dela tretje razvojne osi, letos naj bi se začela gradnja predorskih cevi za drugi tir Koper-Divača, nadaljevala se bo posodobitev železniških prog ter rekonstrukcija starega železniškega karavanškega predora. Obsežen cikel investicijskega vzdr-

ževanja in novogradenj se obeta na državnem cestnem omrežju, zelo pomembno bo za gradbeništvo tudi investicijsko vzdrževanje avtocest, našteva Ficko. Ta omenja še pričakovan začetek gradnje hidroelektrarne Mokrice ter stanovanjske projekte republiškega stanovanjskega sklada, predvsem v Ljubljani, podravski in savinjski statistični regiji ter tudi občinskih skladov in zasebnih investitorjev. Omenja še projekte ministrstev in občin, sofinancirane iz evropskih skladov, gre za gradnjo komunalne infrastrukture.

»Treba bo pospešiti aktivnosti pri umeščanju velikih infrastrukturnih projektov v prostor ter pripraviti projektne dokumentacije,« dodaja Ficko in omenja avtocesto med Postojno in Jelšanami, hitro cesto med Koprom in Dragonjo, tretjo razvojno os, elektrarne na srednji Savi. »Finančna konstrukcija v celoti še vedno ni zaprta za gradnjo tretje razvojne osi in gradnjo drugega tira železniške proge med Koprom in Divačo,« še opozarja.

Gospodarstvo pričakuje strategijo

Ficko poudarja, da je za gradbeništvo zelo pomembno izvajanje zlatega investicijskega pravila, ki zagotavlja stabilne državne investicije. »Na zbornici si bomo prizadevali, da se bo zlato investicijsko pravilo izvajalo kontinuirano, tako na področju gradnje prometne infrastrukture, očitno pa bi ga zaradi deficita nekatere socialne infra-

Gradbinci pričakujejo, da bo država v sodelovanju z njimi pripravila strategijo razvoja dejavnosti gradbeništva do leta 2030. FOTO JURE ERŽEN

strukture, kot so domovi za starejše občane, bilo treba uvesti še na kakšnem drugem področju. To je za normalni razvoj gradbene panoge, predvsem za načrtovanje in zagotavljanje resursov, človeških in tudi materialnih, zelo pomembno,« dodaja.

»Gospodarstvo, ki je vezano na gradbeno dejavnost, pričakuje, da bo država kot največji investitor v gradbeništvo v sodelovanju z njim pripravila strategijo razvoja dejavnosti gradbeništva do leta 2030. Tako bi vsi v panogi dobili jasno sliko o državnih investicijah, njihovi dinamiki, kapacitetah v dejavnosti, vlaganjih v razvoj in delovna mesta, izobraževanje in usposabljanje ter razvoj tehnične regulative in standardov, našteva Ficko: »Strategija bo dala podjetjem in socialnim partnerjem ter izobraževanju jasne usmeritve za postavitev njihovih ciljev in priprav izvedbenih programov. Strategija razvoja dejavnosti gradbeništva mora vsebovati strate-

1,025
milijarde evrov znaša letošnji proračun za prometno infrastrukturo

ške cilje, kazalnike in napovedi rezultatov.«

Pomanjkanje strokovnega kadra

Število delovno aktivnih v gradbeništvu je bilo oktobra lani podobno kot oktobra leto prej. V panogi je zaposlenih 65.406 ljudi, kar je skoraj 10.000 več kot pred petimi leti. »Potrebe po delovni sili v gradbeništvu se lani zaradi pandemije niso zmanjšale. Če bo trend aktivnosti v panogi letos takšen, kot ga je država obljubila, bo število delovnih mest v panogi ostalo na ravni lanskega leta, če se ne bo celo povečalo,« pravi Ficko in dodaja, da je težava še vedno pomanjkanje strokovnega kadra.

»Socialni standard zaposlenih v grad-

65.406
zaposlenih je v gradbeni panogi

beništvo bo treba dvigniti na ustrežno raven, da bomo v gradbeništvu lahko zaposlovali domačo delovno silo. Država bo morala podpreti podjetja in njihove potrebe po odpiranju delovnih mest v gradbeništvu in izvajanjem ustreznega inšpekcijskega nadzora za preprečevanje neustreznih poslovnih praks pri uvozu poceni delovne sile prek posrednikov iz tujine.« Po njegovih besedah projektivna in gradbena podjetja s težavo pridobivajo ustrezen tehnični in inženirski kader: »Gradbeno gospodarstvo bo moralo ustvariti pogoje za štipendiranje nadarjenih dijakov in študentov, pripraviti bo treba tudi ustrezne marketinške predstavitve gradbeništva, posodobiti učne programe, predvsem z uvedbo digitalnega gradbeništva, ki je pred vrati. Država pa bo morala omogočiti ustanovitev paritetnega sklada za gradbeništvo, ki ga Slovenija kot ena redkih evropskih držav še nima. S temi koraki bomo

šele zagotovili, da bo dotok kakovostnih, strokovno izobraženih kadrov v panogi na takšni ravni, kot smo jo poznali v osemdesetih in devetdesetih letih prejšnjega stoletja.«

Strah zaradi zvišanja minimalne plače

Na vprašanje, kako bo na gradbeništvo vplivalo zvišanje minimalne plače z letošnjim letom, Ficko odgovarja, da se gradbene pogodbe v javnem naročanju podpisujejo s klavzulami, ki preprečujejo eskalacijo cen izvajalcem. To je nekaj manjših gradbenih podjetij že spravilo v velike težave, še večje bodo te letos, če vlada in sindikati ne bodo upoštevali predlogov gospodarstva iz decembra o nevtralizaciji zvišanja minimalne plače za leto 2021.

Ficko poudarja, da gradbena podjetja ostajajo v veliki negotovosti, ali bodo z vse večjimi stroški dela tako sploh še lahko uspešno konkurirala tujcem, pa tudi domačim podjetjem, ki niso vključena v socialni dialog. »Podjetja si v zaostrenih pogojih na našem trgu javnih naročil pod nobenim pogojem ne bodo mogla privoščiti, da bi, če bo zakon o minimalni plači letos realiziran, to kompenzirala z zvišanjem cen gradbenih storitev.«

Vrednost opravljenih gradbenih del

mesečni indeks glede na povprečje leta 2015

Podjetja si v zaostrenih pogojih na našem trgu javnih naročil pod nobenim pogojem ne bodo mogla privoščiti, da bi, če bo zakon o minimalni plači leta 2021 realiziran, to kompenzirala z zvišanjem cen gradbenih storitev, pravi Gregor Ficko.

